

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z wniosku K.M. poprzednio S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w W.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 czerwca 2021 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od odwołującej się na rzecz organu rentowego 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 stycznia 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację K. S. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 9 kwietnia 2018 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W. z dnia 19 września 2017 r. stwierdzającej, że na podstawie polskiego ustawodawstwa w zakresie ubezpieczeń społecznych skarżąca podlega od 1 lutego 2014 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Sąd Apelacyjny, podzielił w pełni argumentację przedstawioną przez Sąd pierwszej instancji i wskazał, że skoro odwołująca się prowadziła pozarolniczą

działalność gospodarczą w Polsce, a jednocześnie zawarła umowę o pracę w innym państwie, to konieczne stało się ustalenie ustawodawstwa właściwego z wykorzystaniem przepisów zawartych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) Nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy trafnie zauważył, że słowacka instytucja ubezpieczeniowa Socialna Poistovna nie potwierdziła ubezpieczenia na jej terytorium od dnia 1 lutego 2014 r., co wpływa w sposób istotny na wybór właściwego ustawodawstwa. Organ rentowy poinformował tę instytucję, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż wobec K.S. ma zastosowanie ustawodawstwo polskie, zaś Socialna Poistovna nie zgłosiła zastrzeżeń, natomiast ze swojej strony poinformowała Zakład Ubezpieczeń Społecznych, że K.S. nie podlega ustawodawstwu słowackiemu w zakresie obowiązkowych ubezpieczeń z tytułu zatrudnienia w M. s.r.o. Sąd Apelacyjny podkreślił, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do wyręczania instytucji ubezpieczeniowych innych krajów i przesądzenia, czy praca zarobkowa wykonywana na ich terytorium stanowi tytuł ubezpieczenia, ale zainteresowane instytucje mogą i powinny współdziałać w procedurze weryfikacji zmierzającej do ustalenia podlegania właściwemu systemowi spornych ubezpieczeń społecznych. W sprawie podlegania właściwemu ustawodawstwu przez K. S. taka procedura została podjęta i pozwoliła na ustalenie, że nie podlegała ona ubezpieczeniom w Słowacji z tytułu świadczenia tam pracy najemnej, wobec czego zasadne było ustalenie podlegania z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w Polsce.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 16 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie

ubezpieczeń społecznych w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych a także na naruszeniu prawa procesowego, mającym istotny wpływ na wynik sprawy: art. 233 § 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia w świetle zgłoszonych zarzutów kasacyjnych, oczywista zasadność tego środka odwoławczego. Nieprawidłowa była ocena Sądu drugiej instancji, iż przeprowadzone przez organ postępowanie poprzedzające wydanie decyzji z 19 września 2017 r. wskazuje, że od wynagrodzenia wnioskodawczynie uzyskiwanego na terenie Słowacji odprowadzane są składki na ubezpieczenie społeczne, i w oparciu o wyżej opisaną decyzję wnioskodawczynie została zobligowana do odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne od prowadzonej działalności gospodarczej do polskiego systemu. Skarżąca wskazała, iż podleganie dwóm systemom prawnym jest niedopuszczalne w myśl dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, które sformułowało zakaz podwójnego obciążania migrujących pracowników składkami wynikającymi z systemów zabezpieczenia społecznego różnych państw. Skarżąca podniosła, że Sąd drugiej instancji w istocie oparł się wyłącznie na tym, iż postępowanie w zakresie ustalenia właściwego ustawodawstwa w związku ze zbiegiem tytułów do ubezpieczenia społecznego kilku państw członkowskich zostało zakończone, mimo iż zarówno organ rentowy jak i Sąd nie podjęły żadnych czynności o zweryfikowanie stanu sprawy skarżącej przed słowackimi organami właściwymi w zakresie ubezpieczeń społecznych. Zdaniem skarżącej nie ma jakichkolwiek dowodów świadczących, iż organ rentowy przeprowadził postępowanie wyjaśniające z instytucją słowacką, w zakresie ustalenia statusu ubezpieczonej na Słowacji wobec nieprzerwanego świadczenia pracy na rzecz M. s.r.o. Powyższe świadczy o wadliwości postępowania organów rentowych, co uzasadniało uchylenie zaskarżonej decyzji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni

przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zauważyć należy, że ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolită i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 52; z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001 nr 10, poz. 156). Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła, skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). W rozpoznawanej sprawie skarżąca formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazała, w naruszenie jakich przepisów upatruje oczywistej zasadności skargi. Należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione.

Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

Nadto wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, opiera się na założeniach faktycznych sprzecznych z ustaleniami sądu odwoławczego, co nie zasługuje na uznanie w świetle art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 lutego 2014 r. wprost wskazał, że wiązanie przyczyn wniesienia skargi kasacyjnej z nieustalonym w sprawie stanem faktycznym należy uznać za niedopuszczalne (I UK 410/13, LEX nr 1646933). Sądy obu instancji ustaliły, że słowacka instytucja ubezpieczeniowa Socialna Poistovna nie potwierdziła ubezpieczenia skarżącej. Organ rentowy poinformował tę instytucję, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że wobec K.S. ma zastosowanie ustawodawstwo polskie, zaś Socialna Poistovna nie zgłosiła zastrzeżeń, natomiast ze swojej strony poinformowała Zakład Ubezpieczeń Społecznych, że K.S. nie podlega ustawodawstwu słowackiemu w zakresie obowiązkowych ubezpieczeń z tytułu zatrudnienia w M. s.r.o. na jej terytorium od dnia 1 lutego 2014 r. W toku postępowania przed Sądem Okręgowym organ rentowy przedłożył pismo słowackiej instytucji zabezpieczenia społecznego Socialna Poistovna. W świetle powyższego za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej nie mogą przemawiać twierdzenia skarżącej o braku jakichkolwiek dowodów świadczących o tym, iż organ rentowy przeprowadził postępowanie wyjaśniające z instytucją słowacką w zakresie ustalenia statusu ubezpieczonej.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

